

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2022 roku

Sąd Apelacyjny w Gdańsku w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSA

Protokolant: sekr. sąd. Łukasz

po rozpoznaniu w sprawie **Piotra**

podejrzanego o popełnienie przestępstw z art. 271 a § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw.

z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i inne

zażaleń obrońców podejrzanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 1 lutego 2022 roku

w przedmiocie przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania na okres kolejnych trzech miesięcy, tj. do dnia 4 maja 2022 roku do godz. 06:05

na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k.

postanawia

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że na podstawie art. 257 § 2 k.p.k.

w zw. z art. 266 k.p.k. **zastrzec**, że zastosowany wobec podejrzanego Piotra ur. w dniu 1972 roku w I, **środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania ulegnie zmianie na poręczenie majątkowe w kwocie 150.000 zł (sto pięćdziesiąt tysięcy złotych), pod warunkiem złożenia tej kwoty na rachunek bankowy Zachodniopomorskiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w Szczecinie w terminie do dnia 9 marca 2022 roku;**

2. na podstawie art. 249 § 1 *in fine* k.p.k., art. 258 § 2 k.p.k., art. 275 § 1, 2 i 4 k.p.k. oraz art. 277 § 1 k.p.k., zastosować wobec Piotra – z chwilą uchylecia tymczasowego aresztowania – środki zapobiegawcze w postaci dozoru Policji z obowiązkiem zgłaszania się dwa razy w tygodniu (poniedziałek, czwartek) do jednostki Policji właściwej ze względu na miejsca zamieszkania wraz z zakazem

opuszczania miejsca pobytu bez zgody organu prowadzącego postępowanie oraz zakazem kontaktowania się z pozostałymi podejrzanymi i świadkami występującymi

w sprawie oraz zakazem opuszczania kraju, połączonym z zatrzymaniem paszportu albo zakazem jego wydania.

II. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie w pozostałej części.

Uzasadnienie

Zażalenie obrońców podejrzanego okazało się zasadne o tyle, że doprowadziło do zmiany zaskarżonego postanowienia w sposób wskazany w części dyspozytywnej niniejszego postanowienia.

Na wstępie należy wskazać, że żaden ze skarżących nie podniósł skonkretyzowanych zarzutów w zakresie ustaleń Sądu pierwszej instancji odnośnie dużego prawdopodobieństwa, że Piotr dopuścił się zarzucanych mu czynów. W tych okolicznościach za wystarczające uznać należy, że analiza materiału dowodowego przeprowadzona już po raz kolejny przez Sąd Apelacyjny pozwala potwierdzić stanowisko wyrażone przez prokuratora we wniosku o przedłużenie tymczasowego aresztowania i przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, iż w stosunku do podejrzanego spełniony jest warunek, o którym mowa w art. 249 § 1 k.p.k. in fine. O sprawstwie podejrzanego świadczy wskazany przez Sąd pierwszej instancji materiał dowodowy, w tym wyjaśnienia Dominika, materiały pozyskane ramach kontroli operacyjnej prowadzonej pod kryptonimem -7, protokoły oględzin danych Jednolitych Plików Kontrolnych, jak i wyniki kontroli prowadzonej przez Naczelnika Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Toruniu, a obrońcy, w tym adwokat, która dołączyła do sprawy, na etapie niniejszego postępowania odwoławczego i złożyła do akt pismo z dnia 23 lutego 2022 roku, nie udało się przekonać Sądu II instancji, że jest inaczej.

Stanowisko to wpływa jednocześnie na ocenę przesłanki szczególnej przewidzianej

w art. 258 § 2 k.p.k. Uwzględniając bowiem charakter i okoliczności czynów zarzucanych podejrzanemu, a także możliwość zakwalifikowania jednego z przestępstw jako popełnionego w warunkach z art. 65 § 1 k.k., nadal należy zakładać, że z obawy

przed poniesieniem surowych konsekwencji prawnych mógłby on podjąć działania zakłócające prawidłowy tok postępowania. Podkreślenia wymaga przy tym, że sama groźba wymierzenia surowej kary stanowi samodzielną i wystarczającą podstawę stosowania tymczasowego aresztowania (*por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2012 r., I KZP 18/11, OSNKW 2012/1/1*). W związku z tym nie jest konieczne wykazywanie, że w trakcie toczącego się postępowania Piotr podejmował czynności zmierzające do zakłócenia jego prawidłowego toku. Jeśli dodatkowo uwzględnić, że prognoza co do kary, jaka finalnie może zostać wymierzona podejrzanemu, spełnia kryteria stawiane w art. 263 § 4b k.p.k., a jednocześnie jej możliwy wymiar nadal znacząco przekracza okres stosowania wobec niego tymczasowego aresztowania (od dnia 14 września 2021 roku), w pełni uprawnione jest domniemanie wynikające z treści art. 258 § 2 k.p.k., że zagrożony poniesieniem surowych konsekwencji prawnych podejrzany mógłby inicjować działania zakłócające prawidłowy tok postępowania.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że w treści wywiedzionego zażalenia jeden z obrońców podejrzanego przedstawiał argumentację przemawiającą za brakiem obawy matactwa procesowego, o której mowa w art. 258 § 1 pkt. 2 k.p.k. Mając jednak na uwadze, że przepis ten nie stanowił podstawy zaskarżonego rozstrzygnięcia, prowadzenie rozważań w tym zakresie byłoby bezprzedmiotowe.

Sąd Apelacyjny nie stwierdził przy tym, by w niniejszej sprawie zastosowanie miał art. 259 § 1 pkt. 1 i 2 k.p.k., nakazujący odstępianie od stosowania tymczasowego aresztowania. Już w postanowieniu z dnia 13 stycznia 2022 roku Sąd Apelacyjny wyraził przekonanie, że niemożność osobistego prowadzenia spraw spółki trudno uznać za szczególne okoliczności uzasadniające odstępianie od tymczasowego aresztowania, a takiej szczególnej podstawy stanowić nie mogą również potrzeby dziecka podejrzanego, które ze względu na stwierdzony u niego zespół PANDAS źle znosić ma rozłąkę z ojcem. Sąd Apelacyjny w niniejszym składzie w pełni odnosi się do zaprezentowanego tam stanowiska.

Sąd Apelacyjny dostrzega w przedmiotowej sprawie podstawy do przedłużenia tymczasowego aresztowania w okresie przekraczającym granice czasowe wyznaczone treścią art. 263 § 2 k.p.k., z uwagi na konieczność zabezpieczenia czynności

dowodowych w sprawie o szczególnej zawłości. Postępowanie przygotowawcze toczące się z udziałem podejrzanego jest złożone tak pod względem podmiotowym, jak i przedmiotowym. Wielowątkowość sprawy, wielość osób podejrzanych i złożoność mechanizmów, którymi mieli się oni posługiwać w oczywisty sposób wiąże się z obszernością materiału dowodowego, a także z koniecznością sprawdzania i weryfikowania ujawnianych w trakcie postępowania okoliczności oraz wykonywania dalszych czynności dowodowych. Niemniej Sąd Apelacyjny zauważa, że w aktualnym wniosku o przedłużenie tymczasowego aresztowania zostały wskazane jako konieczne do przeprowadzenia te same czynności, na których prokurator opierał swe poprzednie wnioski, tj. z dnia 16 września 2021 roku i z dnia 29 listopada 2021 roku (dotyczy to zwłaszcza dokonania analizy dokumentacji sp. z o.o. pod kątem ustalenia odbiorców towarów, który zgodnie z wyjaśnieniami podejrzanego był dalej odsprzedawany, uzyskania historii ustalonych rachunków bankowych sp. z o.o. i dokonania ich analizy pod kątem ustalenia przepływu finansowego, przesłuchanie uzyskanych w wyniku informacji z ZUS pracowników sp. z o.o. celem zweryfikowania linii obrony podejrzanego). Co więcej – w poprzednim postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13 stycznia 2022 roku wyraźnie wskazano, że jeżeli organ prowadzący postępowanie wystąpi z kolejnym wnioskiem o przedłużenie stosowania tymczasowego aresztowania względem podejrzanego, opierając go na podobnych powodach, to winien jednocześnie wyjaśnić, z czego wynika brak realizacji zaplanowanych czynności. Zalecenie to nie znalazło zrealizowane w obecnie złożonym wniosku. Trudno nad taką sytuacją przejść do porządku dziennego, skoro może ona świadczyć o niewłaściwym planowaniu czynności śledztwa oraz braku należytych starań ze strony prokuratora, aby było ono prowadzone w odpowiednio sprawny i efektywny sposób wobec Piotra, zwłaszcza że – na co słusznie zwrócił uwagę jeden z obrońców – nie ustalono, by brał on udział – w przeciwieństwie do części pozostałych podejrzanych – w zorganizowanej grupie przestępczej, zaś z wniosku prokuratora nie sposób wyinterpretować, czy podejrzany miał jakikolwiek związek z osobami, które mają zostać zatrzymane, czy które ukrywają się poza granicami Polski. Nadto z wniosku prokuratora nie wynika, które z zaplanowanych do przeprowadzenia czynności dotyczą stricte czynów zarzucanych podejrzanemu, a także kiedy planowane w związku z czynami

zarzucenymi Piotrowi czynności miałyby zostać wykonane, zwłaszcza że wśród nich są również te związane z osobami ukrywającymi się, a zatem ich przeprowadzenie pozostaje zdarzeniem przyszłym i niepewnym.

Mając powyższe na uwadze należy zauważyć, że stosowanie tymczasowego aresztowania winno opierać się jedynie na rzeczywistych i odpowiednio doniosłych ustawowych podstawach, które usprawiedliwiają dolegliwość, z jaką łączy się stosowanie tego najsurowszego środka zapobiegawczego. W związku z tym konieczne jest respektowanie obowiązującej w polskiej procedurze karnej zasady minimalizacji środków zapobiegawczych, które winny być wykorzystywane przez organ procesowy w sposób adekwatny do aktualnego zagrożenia dla prawidłowego toku postępowania.

Mając jednocześnie na względzie treść art. 258 § 4 k.p.k., wskazać trzeba, że z uwagi na charakter zarzutów i działalności nimi objętej, kluczową część materiału dowodowego stanowią dokumenty, które wedle zarzutów uprawdopodobniają przestępczą działalność podejrzanego. Wobec tego Piotr przebywając na wolności ma ograniczone możliwości negatywnego wpływu na dowody znajdujące się w gestii organów ścigania. Ewentualne podjęcie przez podejrzanego takich działań, jak choćby kontaktowanie się z pozostałymi podejrzanymi czy z występującymi w niniejszej sprawie świadkami, spowoduje potrzebę ponownej oceny adekwatności stosowanych środków zapobiegawczych.

W konkluzji należy zatem wskazać, że wprawdzie nie ulega wątpliwości, iż w sprawie istnieje potrzeba zabezpieczenia dalszego prawidłowego toku postępowania, jednak w powyżej zarysowanych realiach wniosek prokuratora mógł zostać uwzględniony wyłącznie w części. Niezakłócony przebieg postępowania na obecnym etapie może zostać bowiem zapewniony również przez poręczenie majątkowe w kwocie 150.000 zł, wzmocnione dodatkowymi środkami zapobiegawczymi w postaci dozoru Policji wraz z zakazem opuszczania miejsca pobytu bez zgody organu prowadzącego postępowanie oraz zakazem kontaktowania się z pozostałymi podejrzanymi i świadkami oraz zakazem opuszczania kraju. W toku prowadzonego śledztwa nie jest bowiem konieczne permanentne pozostawanie podejrzanego do dyspozycji prokuratora, jak to zapewnia tymczasowe aresztowanie, a wskazane środki powinny stworzyć warunki do realnej kontroli nad miejscem pobytu Piotra. Wskazana kwota poręczenia będzie przy tym

odpowiednio motywowała podejrzanego do tego, aby stawiać się na wezwania prokuratora oraz zaniechać bezprawnego wpływania na tok postępowania. Jednocześnie uwzględnia charakter i okoliczności zarzuconych czynów oraz sytuację materialną podejrzanego. W ocenie Sądu Apelacyjnego, jest ona na tyle wysoka, iż obawa przed konsekwencjami wynikającym z art. 270 k.p.k. będzie elementem zapewniającym niezakłócony przebieg dalszego postępowania w sprawie.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny orzekł, jak w części dyspozytywnej niniejszego postanowienia.